

POSTANOWIENIE

18 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 18 marca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J.D.

z udziałem J.Ł., J.Ł.1, B.J., D.T., M.D., M.B., E.B. i T.Ł.

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej J.Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z 26 czerwca 2025 r., I Ca 159/25,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek J.D. o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

J.Ł. – uczestnik postępowania z wniosku J.D. o stwierdzenie nabycia spadku po J. i B.Ł. wywiódł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z 26 czerwca 2025 r., opierając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Skarżący uzasadnił, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącym naruszeniem przepisów dotyczących właściwości miejscowej sądu spadku, tj. art. 628 k.p.c. Wskazał również, że postanowienie zostało wydane z naruszeniem przepisów o legitymacji czynnej w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku, jako że wnioskodawca nie jest ani spadkobiercą, ani wierzycielem spadku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania jako oczywiście zasadnej nie decyduje samo, nawet dostrzegalne *prima facie*, naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. (zob. np. postanowienia SN z 7 grudnia 2023 r., I CSK 5630/22; z 8 listopada 2023 r., I CSK 3494/23; z 20 października 2023 r., I CSK 1631/23 oraz z 25 września 2023 r., I CSK 903/23).

Innymi słowy, przyjęcie skargi do rozpoznania nie może być uzasadnione samym, choćby kwalifikowanym i jednoznacznym, naruszeniem prawa przez sąd drugiej instancji. Sąd Najwyższy zwracał już uwagę na to, że w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. jest mowa o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w postępowaniu merytorycznym skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. np. postanowienia SN z 27 lutego 2026, I CSK 20/25 oraz z 9 stycznia 2026 r., I CSK 2123/25).

Skarżący powołuje się na oczywisty charakter naruszenia przez Sąd I instancji przepisów o właściwości miejscowej oraz art. 1025 § 1 k.c.

W sprawie bezsprzecznie doszło do naruszenia art. 628 k.p.c. Jak jednak wskazano wyżej, nawet jednoznaczne stwierdzenie naruszenia przepisu prawa nie prowadzi bezpośrednio do przyjęcia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Do spełnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne byłoby bowiem wykazanie, że naruszenie przepisów o właściwości miejscowej miało wpływ na wynik sprawy lub spowodowało niemożność obrony praw po którejś ze stron lub skutkowało nieważnością postępowania z innych przyczyn. Tak sytuacja miałaby miejsce np. wówczas, gdy sąd rejonowy rozstrzygnąłby sprawę należącą do właściwości sądu okręgowego bez względu na wartość przedmiotu sporu. W stanie faktycznym tej sprawy nie wystąpiły tego rodzaju dodatkowe argumenty.

Natomiast twierdzenie o braku legitymacji czynnej wnioskodawcy jest argumentem chybionym. Wnioskodawca jest małżonkiem spadkobierczyni,

pozostającym z nią w ustroju wspólności majątkowej. Po pierwsze zatem w chwili wszczęcia postępowania nie można wykluczyć możliwości, że spadek wejdzie do majątku wspólnego (art. 33 pkt 2 k.r.o. *a contrario*), po drugie dochody uzyskiwane z majątku osobistego zaliczane są do majątku wspólnego (art. 31 § 2 pkt 2 k.r.o.). Dlatego, zważywszy na ugruntowane w orzecznictwie i piśmiennictwie szerokie rozumienie pojęcia „interesu” z art. 1025 § 1 k.c. (zob. np. postanowienia SN z 9 grudnia 2010 r., III CSK 49/10 oraz z 28 stycznia 2009 r., IV CSK 361/08, OSNC-ZD 2010/1/9), należy przyjąć, że małżonek spadkobierczyni może mieć interes prawny we wszczęciu postępowania o stwierdzenie nabycia spadku.

W końcu należy zwrócić uwagę na niedostateczny, lakoniczny sposób uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do skutecznego wykazania przesłanki oczywistej zasadności niezbędne jest bowiem wskazanie naruszenia skonkretyzowanego przepisu prawa podlegającego jednolitej wykładni oraz opisanie związku przyczynowo-skutkowego, poprzez który naruszenie tego przepisu doprowadziło do wydania oczywiście wadliwego orzeczenia (zob. np. postanowienia SN z 11 marca 2026 r., I CSK 355/25; z 19 grudnia 2025 r., I CSK 2089/25; z 27 listopada 2025 r., I CSK 3763/23). Skarżący poprzestał na ogólnej wzmiance, że zarzucone naruszenia prawa przez sądy rozpoznające sprawę miały rażący charakter, co jest uzasadnieniem niewystarczającym.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Mariusz Załucki

[SOP]